



Oslo kommune

# **Standard kontraktsvilkår for Oslo kommunes kjøp av håndverkertjenester**

# Innhold

|          |                                                                                   |           |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b> | <b>Alminnelige bestemmelser .....</b>                                             | <b>4</b>  |
| 1.1      | Kontrakten .....                                                                  | 4         |
| <b>2</b> | <b>Partenes representanter .....</b>                                              | <b>4</b>  |
| 2.1      | Partsrepresentanter .....                                                         | 4         |
| 2.2      | Varsling .....                                                                    | 4         |
| <b>3</b> | <b>Partenes plikter .....</b>                                                     | <b>4</b>  |
| 3.1      | Samarbeid .....                                                                   | 4         |
| 3.2      | Møter og befaringer .....                                                         | 4         |
| 3.3      | Taushetsplikt .....                                                               | 5         |
| 3.4      | Markedsføring .....                                                               | 5         |
| <b>4</b> | <b>Leverandørens plikter .....</b>                                                | <b>5</b>  |
| 4.1      | Materialer .....                                                                  | 5         |
| 4.1.1    | Ansvar .....                                                                      | 5         |
| 4.2      | Overdragelse av forpliktelser .....                                               | 5         |
| 4.3      | Organisering .....                                                                | 5         |
| 4.4      | Oppdragets utførelse .....                                                        | 5         |
| 4.5      | Regningsarbeider med et estimat .....                                             | 6         |
| 4.6      | Samarbeid med Oppdragsgiver .....                                                 | 6         |
| 4.7      | Samarbeid med andre .....                                                         | 6         |
| 4.8      | Regelverk .....                                                                   | 6         |
| 4.9      | Forsikring .....                                                                  | 6         |
| <b>5</b> | <b>Oslo kommunes seriøsitetsbestemmelser .....</b>                                | <b>7</b>  |
| 5.1      | Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) .....                      | 7         |
| 5.2      | HMS-kort .....                                                                    | 7         |
| 5.3      | Krav om betaling til bank .....                                                   | 8         |
| 5.4      | Krav om bruk av fast ansatte .....                                                | 8         |
| 5.5      | Krav vedrørende bruk av innleide/arbeidskraft fra bemanningsforetak .....         | 8         |
| 5.6      | Krav om faglærte håndverkere .....                                                | 8         |
| 5.7      | Begrensning i antall ledd underleverandører .....                                 | 9         |
| 5.8      | Krav til lønns- og arbeidsvilkår .....                                            | 10        |
| 5.9      | Krav til dokumentert yrkesskedeforsikring .....                                   | 11        |
| 5.10     | Tilgang til og overføring av data fra Leverandør .....                            | 11        |
| 5.11     | Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel/forbud mot kontant betaling..    | 11        |
| 5.12     | Pliktig medlemskap i StartBANK eller tilsvarende leverandørregister .....         | 12        |
| 5.13     | Oppdragsgivers rett til å innhente opplysninger .....                             | 12        |
| 5.14     | Brudd på skatte- og avgiftsforpliktelser .....                                    | 12        |
| 5.15     | Brudd på konkurranselovgivningen .....                                            | 13        |
| 5.16     | Innrapportering av utenlandske arbeidstakere og arbeidere .....                   | 13        |
| 5.17     | Revisjon .....                                                                    | 13        |
| 5.18     | Mislighold av kontraktsforpliktelser - konsekvenser for senere konkurranser ..... | 14        |
| <b>6</b> | <b>Oppdragsgivers plikter .....</b>                                               | <b>14</b> |
| 6.1      | Alminnelige krav til medvirkning .....                                            | 14        |
| 6.2      | Opplysningsplikt .....                                                            | 14        |
| 6.3      | Engasjement og utskiftning av Oppdragsgivers sideleverandører .....               | 14        |
| 6.4      | Identifikasjon .....                                                              | 14        |
| <b>7</b> | <b>Oppdragets fremdrift .....</b>                                                 | <b>14</b> |
| 7.1      | Fremdriftsplan .....                                                              | 14        |
| 7.2      | Ferdigstillelse .....                                                             | 15        |
| 7.3      | Forsinkelse .....                                                                 | 15        |

|           |                                                   |           |
|-----------|---------------------------------------------------|-----------|
| <b>8</b>  | <b>Endringer .....</b>                            | <b>15</b> |
| 8.1       | Endringsordre .....                               | 15        |
| 8.2       | Irregulær endringsordre .....                     | 15        |
| 8.3       | Justering av pris .....                           | 15        |
| <b>9</b>  | <b>Fristforlengelse og forsering .....</b>        | <b>16</b> |
| 9.1       | Fristforlengelse .....                            | 16        |
| 9.1.1     | Oppdragsgivers forhold .....                      | 16        |
| 9.1.2     | Forhold utenfor Leverandørens kontroll .....      | 16        |
| 9.1.3     | Fristforlengelsens omfang .....                   | 16        |
| 9.1.4     | Justering av pris.....                            | 16        |
| 9.1.5     | Varsling .....                                    | 16        |
| 9.2       | Oppdragsgivers rett til å pålegge forsering ..... | 17        |
| 9.3       | Leverandørens rett til å forsere .....            | 17        |
| 9.4       | Oppdragsgivers rett til fristforlengelse.....     | 17        |
| <b>10</b> | <b>Pris og betaling .....</b>                     | <b>17</b> |
| 10.1      | Pris .....                                        | 17        |
| 10.2      | Regulering av prisen .....                        | 17        |
| 10.3      | Utgifter og reiser .....                          | 17        |
| 10.4      | Fakturering .....                                 | 17        |
| 10.5      | Krav til faktura .....                            | 18        |
| 10.6      | Elektronisk faktura .....                         | 18        |
| 10.7      | Betaling ved fastpris.....                        | 18        |
| 10.8      | Betaling etter medgått tid (regningsarbeid) ..... | 18        |
| 10.9      | Betalingsfrist .....                              | 19        |
| 10.10     | Oppdragsgivers tilbakeholdsrett.....              | 19        |
| 10.11     | Slutfaktura og sluttoppgjør .....                 | 19        |
| 10.12     | Betalingsmislighold.....                          | 19        |
| <b>11</b> | <b>Avbestilling.....</b>                          | <b>19</b> |
| <b>12</b> | <b>Mislighold .....</b>                           | <b>20</b> |
| 12.1      | Mangel.....                                       | 20        |
| 12.2      | Retting.....                                      | 20        |
| 12.3      | Prisavslag.....                                   | 20        |
| 12.4      | Erstatning.....                                   | 20        |
| 12.5      | Oppdragsgivers reklamasjonsfrist .....            | 20        |
| 12.6      | Dagmulkt og erstatning.....                       | 21        |
| 12.7      | Oppdragsgivers varslingsplikt.....                | 21        |
| <b>13</b> | <b>Heving.....</b>                                | <b>21</b> |
| <b>14</b> | <b>Twister .....</b>                              | <b>22</b> |

# **1 Alminnelige bestemmelser**

Standard kontraktsvilkår (dette dokument) gjelder mellom Oslo kommune («Oppdragsgiver») og den part som påtar seg å utføre håndverkertjenester («Leverandøren»), samlet «Partene».

Med kontraktsdokument menes kontrakt for Oslo kommunes kjøp av håndverkertjenester.

Med total kontraktssum menes summen av beløp i hovedbestilling og alle eventuelle tilleggsbestillinger under samme kontrakt, eksklusive merverdiavgift.

## **1.1 Kontrakten**

Med mindre annet er avtalt, består kontrakten av følgende dokumenter:

- a) Eventuelle endringsavtaler;
- b) Kontraktsdokument;
- c) Eventuelt referat fra forhandlingsmøter;
- d) Oppdragsgivers konkurransegrunnlag, tilbudsforespørsel eller bestilling;
- e) Leverandørens tilbud eller ordrebekreftelse;
- f) Standard kontraktsvilkår (standardvilkårene)

Ved motstrid gjelder dokumentene i nevnte rekkefølge.

# **2 Partenes representanter**

## **2.1 Partsrepresentanter**

Hver av partene skal utpeke en partsrepresentant. Navnene på representantene skal inntas i kontraktsdokumentet. Utskiftning av representanter skal varsles skriftlig innen rimelig tid. Partenes representanter har fullmakt til å opptre på partenes vegne i alle spørsmål som angår kontrakten og som er nødvendige for å gjennomføre det enkelte oppdrag uten unødvendige opphold. Leverandøren, eller den som opptrer på dennes vegne, plikter å sette seg inn i de relevante delegasjons- og fullmaktsbestemmelser som gjelder for Oppdragsgivers representant.

Partene kan ikke forplikte hverandre overfor tredjemann uten særskilt fullmakt.

## **2.2 Varsling**

Varsel, krav og andre meldinger som skal gis etter kontrakten, skal sendes til partenes representanter etter punkt 2.1 eller til avtalte adresser for varsling. Varsel skal gis skriftlig med mindre det kan godtgjøres å være gitt på annen måte. Varsel som er innført i referat eller protokoll fra møte mellom partene, regnes som skriftlig varsel.

# **3 Partenes plikter**

## **3.1 Samarbeid**

Partene skal samarbeide lojalt under gjennomføringen av kontrakten. De skal innen rimelig tid underrette hverandre om forhold som de forstår eller bør forstå vil få betydning for kontrakten.

## **3.2 Møter og befaringer**

Partene skal delta på møter og befaringer som Oppdragsgiver anser nødvendige for å gjennomføre det enkelte oppdrag.

### **3.3 Taushetsplikt**

Partene har taushetsplikt om opplysninger som fremkommer om den annens forretningsmessige eller personlige forhold når det foreligger en berettiget interesse i at opplysningene ikke blir spredt.

Leverandøren og dennes ansatte, samt eventuelle underleverandører, har også taushetsplikt om opplysninger om ansatte, skoleelever, beboere, brukere o.l. ved oppdrag som utføres i kommunale enheter.

Taushetsplikten skal ikke være til hinder for at slike opplysninger gis til andre når dette er nødvendig for gjennomføringen av kontrakten. Det samme gjelder opplysninger som er nødvendige for senere drift og vedlikehold.

### **3.4 Markedsføring**

Leverandøren må innhente skriftlig forhåndsgodkjennelse fra Oppdragsgiver dersom Leverandøren ønsker å gi offentligheten informasjon om kontrakten

Eventuell kontakt med media skal håndteres av Oppdragsgiver.

## **4 Leverandørens plikter**

### **4.1 Materialer**

Med mindre annet er avtalt skal Leverandøren levere materialer som er nødvendige for å gjennomføre det enkelte oppdrag i henhold til kontrakten.

Materialene skal være av vanlig god kvalitet, dersom ikke annet følger av avtalen.

#### **4.1.1 Ansvar**

Leverandøren er ansvarlig for sine ansatte, medhjelpere og underleverandør(er) som han benytter for å oppfylle sine forpliktelser etter kontrakten.

### **4.2 Overdragelse av forpliktelser**

Leverandøren kan ikke overdra sine forpliktelser etter kontrakten uten at Oppdragsgiver har samtykket skriftlig på forhånd.

### **4.3 Organisering**

Leverandøren skal ha en organisasjon som er tilpasset kontrakten, og ansatte og medhjelpere med nødvendige faglige kvalifikasjoner.

Leverandøren skal kunne dokumentere et kvalitetssikrings- og styringssystem tilpasset kontraktens art og omfang.

### **4.4 Oppdragets utførelse**

Leverandøren skal utføre hvert enkelt oppdrag tilknyttet kontrakten rasjonelt og med god faglig standard. Leverandøren skal ivareta Oppdragsgivers interesser og opplyse om vesentlige forhold ved tjenesten og oppdraget som Leverandøren måtte kjenne til og som Oppdragsgiver har grunn til å regne med å få.

Leverandøren skal foreta regelmessig opprydding etter sitt eget arbeid og fjerne alt avfall etter dette på en miljømessig forsvarlig måte. Overholder ikke Leverandøren sine forpliktelser til opprydding, kan Oppdragsgiver etter skriftlig varsel iverksette slik opprydding for Leverandørens regning.

#### **4.5 Regningsarbeider med et estimat**

Dersom det ved regningsarbeid er avtalt et estimat for det enkelte oppdrag, enten i form av antall timer eller pris, skal Leverandøren tilrettelegge arbeidet slik at estimatet overholdes.

Leverandøren plikter uten ugrunnet opphold å varsle Oppdragsgiver når han forstår eller burde forstå at det enkelte oppdrag ikke kan gjennomføres innenfor det antall timer eller den pris som er avtalt i henhold til estimatet. Ved unnlatt eller for sen varsling, er Leverandøren forpliktet til for egen regning å gjennomføre oppdraget i henhold til kontrakten.

#### **4.6 Samarbeid med Oppdragsgiver**

Leverandøren skal innen rimelig tid gjøre Oppdragsgiver kjent med hva Leverandøren behøver av opplysninger, grunnlagsmateriale og beslutninger for å gjennomføre kontrakten og når dette skal foreligge.

Leverandøren skal uten ugrunnet opphold varsle Oppdragsgiver når det oppstår behov for endringer av kontrakten, videre utredninger eller supplerende undersøkelser.

#### **4.7 Samarbeid med andre**

Innenfor kontraktens ramme skal Leverandøren samarbeide med de andre leverandørene og leverandører som Oppdragsgiver har engasjert.

#### **4.8 Regelverk**

Leverandøren skal utføre kontrakten i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Leverandøren skal i samråd med Oppdragsgiver holde nødvendig kontakt med offentlige myndigheter og bistå med innhenting av nødvendige tillatelser. Fører lov- eller forskriftsendring etter kontraktsinngåelsen til at kontrakten må justeres, skal det anses som en endring etter punkt 8, med mindre Leverandøren ved kontraktsinngåelsen burde ha tatt endringen i betraktning eller unngått virkningen av den.

#### **4.9 Forsikring**

Leverandøren plikter å ha ansvarsforsikring. Forsikringen skal dekke erstatningsansvar innenfor de beløpsgrenser som er avtalt. Dersom beløpsgrenser ikke er avtalt, plikter Leverandøren å tegne ansvarsforsikring som er dekkende i forhold til de skader som kan oppstå med utgangspunkt i kontraktens omfang og art. Forsikringen skal opprettholdes inntil eventuelt ansvar etter punkt 12.4 er bortfalt, jfr. punkt 12.5.

På anmodning fra Oppdragsgiver skal Leverandøren fremlegge forsikringsbevis for Oppdragsgivers kontroll. Oppdragsgivers kontroll fratar ikke Leverandøren risikoen for at forsikringen er dekkende.

Oslo kommune er selvassurandør.

## **5 Oslo kommunes seriøsitetsbestemmelser**

### **5.1 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)**

Leverandøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølovgivning med tilhørende forskrifter, Oppdragsgivers SHA-plan og Oppdragsgivers eller koordinators anvisninger. Leverandøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av Oppdragsgivers SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, leverandørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt skal alle Leverandørens nøkkelpersoner i prosjektet forstå og kunne gjøre seg godt forstått på norsk. Leverandøren skal sørge for at arbeidere han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko.

Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.

Alle på arbeidsplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, SJA (Sikker jobbanalyse), sikkerhetsdatablader og varselstikter på arbeidsplassen, samt bruksanvisninger for verktøy og arbeidsutstyr mv. som vedkommende benytter i arbeidet. Materialet skal foreligge på et språk vedkommende arbeider forstår godt, såfremt arbeideren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.

Ved brudd på ovennevnte plikter har Oppdragsgiver rett til å stanse arbeidene for Leverandørens regning og risiko i den utstrekning Oppdragsgiver anser det nødvendig. Leverandørens forsinkelse som følge av stansing gir Oppdragsgiver rett på eventuell dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering.

Oppdragsgiver kan heve avtalen dersom Leverandøren vesentlig misligholder ovennevnte plikter og ikke retter forholdene innen rimelig frist. Ved gjentatte mislighold kan Oppdragsgiver heve avtalen selv om leverandøren retter forholdene. Dersom Oppdragsgiver hever kontrakten med Leverandøren, kan Oppdragsgiver kreve å få tiltransportert til seg Leverandørens kontrakter med underleverandører.

Ved tilsvarende brudd hos underleverandøren, kan Oppdragsgiver kreve at Leverandøren skifter ut underleverandøren. Dette skal skje for Leverandørens regning og risiko.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

### **5.2 HMS-kort**

Alle som utfører arbeid for Leverandøren på byggeplassen skal bære lett synlig og gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema o.l. aksepteres ikke som HMS-kort. Leverandøren skal for egen regning og risiko bortvise personer som ikke har HMS-kort.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelse.

### **5.3 Krav om betaling til bank**

Lønn, oppgjør og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører, innleide og selvstendige oppdragstakere skal utbetales til den enkeltes konto i bank.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelse.

### **5.4 Krav om bruk av fast ansatte**

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal arbeidet i all hovedsak utføres av fast ansatte i minst 80 % stilling, uavhengig av om arbeidere er ansatt hos leverandøren eller eventuelle underleverandører, inkludert bemanningsforetak. Oppdragsgiver kan gjøre unntak fra kravet, for eksempel der midlertidig ansatte erstatter fast ansatte som er i svangerskapspermisjon, er syke e.l.

Leverandøren og eventuelle underleverandører skal etter kontraktsinngåelsen redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over bemanningen og oppfylleelsesgrad. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Alle avtaler leverandøren inngår med underleverandører i forbindelse med utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

### **5.5 Krav vedrørende bruk av innleide/arbeidskraft fra bemanningsforetak**

Leverandøren skal sørge for at innleid personell som Leverandøren benytter til å oppfylle kontrakten med Oppdragsgiver, har arbeidskontrakter som sikrer disse tariffønn e.l., også mellom oppdrag.

Ved brudd på denne bestemmelsen kan vederlaget avkortet tilsvarende eventuell fortjeneste for Leverandøren. Brudd på bestemmelsen kan også påberopes av den enkelte ansatte overfor Leverandøren som grunnlag for krav om etterbetaling av lønn.

### **5.6 Krav om faglærte håndverkere**

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 50 % av arbeidete timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag. Inntil 10 % av kravet kan oppfylles ved at arbeidete timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt, for første gang, etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.

Leverandøren skal etter kontraktsinngåelsen redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall fagarbeidertimer. Timelister skal fremlegges på anmodning. Leverandøren skal levere sluttrapport som dokumenterer at leverandøren har oppfylt kontraktskravet.

Oppdragsgiver kan holde tilbake inntil 1 prosent av det samlede vederlaget for kontraktsarbeidet dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra Oppdragsgiver. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen, kan vederlaget avkortes med et forholdsmessig prisavslag på inntil 1 prosent av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av pliktene i første og annet avsnitt, eller der det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntre, kan Oppdragsgiver med rimelig varsel stanse arbeidene for Leverandørens regning og risiko eller heve kontrakten.

Dersom Oppdragsgiver hever kontrakten med Leverandøren, kan Oppdragsgiver kreve å få tiltransportert til seg Leverandørens kontrakter med underleverandører.

## **5.7 Begrensing i antall ledd underleverandører**

Leverandøren kan ikke ha flere enn ett ledd underleverandør i kjede under seg. Innleie av personell regnes som ett ledd. Oppdragsgiver kan godta flere ledd dersom det på grunn av uforutsette eller spesielle omstendigheter gjør det nødvendig for å få gjennomført kontraktsarbeidene.

Leverandørens bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft, skal skriftlig forhåndsgodkjennes av oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan bare nekte bruk der han har saklig grunn. Det samme gjelder for utskifting av underleverandører i kontraktperioden. Oppdragsgivers godkjenning endrer ikke leverandørens forpliktelser overfor Oppdragsgiver.

Ved inngåelse av kontrakter med underleverandør skal Leverandøren innhente skatteattest. Fra underleverandører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Leverandøren skal på forespørsel fra Oppdragsgiver fremlegge skatteattesten.

Leverandøren skal til enhver tid kunne dokumentere at underleverandører oppfyller kontraktens bestemmelser, herunder at de har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Ovennevnte attester for skatt- og merverdiavgift skal til en hver tid finnes på byggeplassen. Attestene skal ikke være eldre enn seks måneder gamle.

Dersom attesten ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, kan Oppdragsgiver kreve at underleverandøren skiftes ut for Leverandørens regning og risiko dersom forholdet ikke rettes innen en rimelig frist, gitt ved skriftlig varsel.

Oppdragsgiver kan holde tilbake inntil 1 prosent av det samlede vederlaget for kontraktsarbeidet dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra Oppdragsgiver. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen, kan vederlaget avkortes med et forholdsmessig prisavslag på inntil 1 prosent av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller der det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan Oppdragsgiver, med rimelig varsel, stanse arbeidene for Leverandørens regning og risiko, eller heve kontrakten. Dersom Oppdragsgiver hever kontrakten med Leverandøren, kan Oppdragsgiver kreve å få tiltransportert til seg Leverandørens kontrakter med underleverandører.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

### **5.8 Krav til lønns- og arbeidsvilkår**

Leverandør og underleverandører (herunder bemanningsselskap) plikter å ha lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn det som følger av til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølovgivning, allmenngjøringsforskrifter eller landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Dette gjelder bare for arbeidere som direkte medvirker til oppfyllelse av leverandørs forpliktelser under avtalen.

På arbeidsområder som ikke er dekket av allmenngjøringsforskrifter eller landsdekkende tariffavtaler, skal Leverandøren se hen til lokale tariffavtaler på samme arbeidsområde og fastsette lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn disse. Dersom det ikke finnes slike lokale avtaler, skal Leverandøren se hen til allmenngjorte eller landsdekkende tariffavtaler for lignende arbeidsområder og fastsette lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn disse.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes blant annet bestemmelser om arbeidstid, lønn, obligatorisk tjenestepensjon, overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji.

Dersom kravet til lønns- og arbeidsvilkår ikke etterleves, har Oppdragsgiver rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen til det er dokumentert at forholdet var eller er brakt i orden. Summen som blir holdt tilbake skal tilsvare ca. 2 ganger besparelsen for arbeidsgiveren.

Dersom bruddet har skjedd hos underleverandøren kan Oppdragsgiver kreve at Leverandøren skifter ut underleverandøren. Dette skal skje for Leverandørens regning og risiko.

Ved brudd på plikter etter denne bestemmelsen som ikke er av ubetydelig karakter kan Oppdragsgiver stanse arbeidene for Leverandørens regning og risiko eller heve kontrakten. Selv om Leverandøren eller underleverandør retter overfor arbeiderne, er ikke det til hinder for at Oppdragsgiver kan heve. Leverandørens forsinkelse som følge av stansing gir Oppdragsgiver rett på eventuell dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering. Dersom Oppdragsgiver hever kontrakten med Leverandøren, kan Oppdragsgiver kreve å få tiltransportert til seg Leverandørens kontrakter med underleverandører.

Brudd på plikter etter denne bestemmelsen gir under enhver omstendighet Oppdragsgiver rett på forholdsmessig prisavslag. Ved vurderingen av hva som er et forholdsmessig prisavslag, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Oppdragsgiver, herunder betydningen for Oppdragsgivers omdømme.

Oslo kommune, eller eventuelt tredjepart engasjert av Oslo kommune, har rett til innsyn i dokumenter, og rett til å foreta andre undersøkelser, som gjør det mulig for Oppdragsgiver å gjennomføre kontroll med at kravet til lønns- og arbeidsvilkår overholdes.

Leverandøren plikter vederlagsfritt å medvirke ved kontroll, herunder til å fremlegge all etterspurt dokumentasjon. Medvirknings- og dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandører.

Leverandør plikter å ha tilsvarende kontraktsbestemmelse i sine kontrakter med underleverandører og skal gjennomføre nødvendig kontroll hos sine underleverandører for å påse at plikten overholdes.

### **5.9 Krav til dokumentert yrkesskadeforsikring**

Leverandør skal før kontraktsoppstart, og senere på forespørsel, dokumentere at alle arbeidere som utfører kontraktsarbeid i Norge, for Oslo kommune, er dekket av yrkesskadeforsikring.

Brudd på bestemmelsen kan påberopes av både Oppdragsgiver og den enkelte ansatte som grunnlag for erstatning overfor Leverandøren.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

### **5.10 Tilgang til og overføring av data fra Leverandør**

Leverandøren skal på bygge- og anleggsprosjekter hvor Leverandøren er ansvarlig for adgangskontroll, gi Oppdragsgiver tilgang til den registrerte informasjonen som foreligger i Leverandørens system for registrering. Leverandøren skal kontinuerlig overføre opplysninger til et elektronisk kjernesystem for oppfølging av Leverandører som er etablert av Oppdragsgiver. Opplysninger som minimum skal overføres er unik identifisering av hver person som får adgang til byggeplass, inkludert tid for inn- og utregistrering, og øvrig informasjon på HMS-kortet. Dette skal gjøres for Leverandørens regning og risiko.

På bygge- og anleggsprosjekter hvor Oppdragsgiver har eget system for registrering, skal Leverandøren sørge for at de personer som utfører arbeid på bygge- og anleggsplassen registrerer seg i Oppdragsgivers system for registrering. Registrering skal gjøres enten på fastmontert registreringsløsning eller, dersom Oppdragsgiver krever det, ved bruk av en applikasjon som skal installeres på Leverandørens eller de enkelte arbeideres smarttelefoner/nettbrett. Dette skal gjøres for Leverandørens regning og risiko.

Oppdragsgiver kan kreve at forhåndsregistreringen av personer som skal utføre arbeid på bygge- eller anleggsplassen, skal skje direkte inn i kjernesystemet for oppfølging av Leverandører. Krav om direkte forhåndsregistrering gir ikke Leverandøren krav på ytterligere vederlag eller annen kompensasjon.

Manglende forhåndsregistrering eller manglende registrering av de personer som skal utføre arbeid på bygge- og anleggsplass, bøtelegges med kroner 750 for hvert brudd. Beløpet indeksreguleres årlig med utgangspunkt i konsumprisindeksen pr. 1. januar 2017. Leverandøren skal så langt som mulig etterregistrere de som har vært på byggeplassen uten å ha registrert seg. Ilegging av bot etter denne bestemmelse har ingen innvirkning på Oppdragsgivers adgang til å utøve andre misligholdsbeføyelser.

### **5.11 Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel/forbud mot kontant betaling**

All betaling Leverandøren foretar i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeid for Oslo kommune skal betales med elektronisk betalingsmiddel.

Alvorlige brudd på denne bestemmelsen gir Oppdragsgiver rett til prisavslag tilsvarende betalingen.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

#### **5.12 Pliktig medlemskap i StartBANK eller tilsvarende leverandørregister**

Leverandøren, og eventuelle underleverandører, skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Leverandøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (skatte- og avgifts informasjon) i hele kontraktsperioden.

#### **5.13 Oppdragsgivers rett til å innhente opplysninger**

Oppdragsgiver skal til enhver tid ha fullmakt fra Leverandør og underleverandør(er) til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold m.m., som er vedlagt denne kontrakt.

Manglende fullmakt fra leverandør(er) og/eller underleverandør(er) vil anses for å være et vesentlig mislighold og kan medføre heving av kontrakten.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

#### **5.14 Brudd på skatte- og avgiftsforpliktelser**

Leverandøren og eventuelle underleverandører skal til enhver tid oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

Oppdragsgiver kan til enhver tid foreta kontroll av Leverandørens og eventuelle underleverandørers oppfyllelse av forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

Dersom Leverandøren i ikke uvesentlig grad misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter kan Oppdragsgiver, etter at Leverandøren er gitt en frist til å rette, heve kontrakten. Dersom Leverandøren vesentlig misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter kan Oppdragsgiver heve kontrakten uten at Leverandøren er gitt en frist til å rette. Retten til å heve gjelder ikke dersom kravet formelt er bestridt overfor kompetent myndighet og Leverandøren kan sannsynliggjøre overfor Oppdragsgiver at kravet ikke er berettiget.

Dersom Leverandørens underleverandør i ikke uvesentlig grad misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter, kan Oppdragsgiver, etter at underleverandør er gitt en frist til å rette, kreve at Leverandøren snarest mulig skifter ut sin underleverandør for Leverandørens regning og risiko. Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet er formelt bestridt overfor kompetent myndighet, og Leverandøren kan sannsynliggjøre overfor Oppdragsgiver at kravet mot underleverandør ikke er berettiget. Dersom Leverandøren ikke skifter ut underleverandøren som den er forpliktet til å skifte ut, kan Oppdragsgiver heve avtalen.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

### **5.15 Brudd på konkurranselovgivningen**

Dersom det er klar sannsynlighetsovervekt for at Leverandøren har brutt konkurranseloven §§ 10 eller 11 eller tilsvarende bestemmelser, kan Oppdragsgiver heve kontrakten dersom dette er forholdsmessig.

Dersom det er klar sannsynlighetsovervekt for at Leverandørens underleverandør har brutt konkurranselovens §§ 10 eller 11 eller tilsvarende bestemmelser, kan Oppdragsgiver kreve at Leverandøren snarest mulig skifter ut sin underleverandør, for Leverandørens regning og risiko. Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet er formelt bestridt overfor kompetent myndighet og Leverandøren kan sannsynliggjøre overfor Oppdragsgiver at kravet mot underleverandøren ikke er berettiget. Dersom Leverandøren ikke skifter ut underleverandøren som den er forpliktet til å skifte ut, kan Oppdragsgiver heve avtalen.

Før heving etter første ledd og før krav om utskifting av underleverandør i annet ledd, skal Oppdragsgiver vurdere den tid som er gått siden bruddet på konkurranseloven §§ 10 eller 11 ble begått, hvilke self-cleaning-tiltak som er iverksatt fra Leverandørens eller underleverandørens side og eventuelt andre momenter som kan ha betydning for vurderingen av om hevingen eller utskiftingen er forholdsmessig. Dersom bruddet på konkurranselovgivningen direkte har rammet eller berørt Oslo kommune, vil heving alltid anses å være forholdsmessig.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

### **5.16 Innrapportering av utenlandske arbeidstakere og arbeidere**

Oppdrag gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidere på slikt oppdrag, skal rapporteres til Skatteetaten via Oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret i henhold til lov om skatteforvaltning § 7-6.

Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt Oppdragsgiver som følge av at Leverandøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er Leverandørens ansvar og skal betales av ham.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

### **5.17 Revisjon**

Oslo kommune, eller eventuelt tredjepart engasjert av Oslo kommune, kan for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt, gjennomføre revisjon, herunder stedlig kontroll, av Leverandøren og eventuelle underleverandører, i perioden fra kontraktsinngåelse til seks måneder etter at slutfaktura er betalt. Denne adgangen omfatter også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd.

Leverandøren skal vederlagsfritt stille nødvendige ressurser og dokumentasjon til disposisjon for Oppdragsgivers kontroll. Medvirknings- og dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandører.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

### **5.18 Mislighold av kontraktsforpliktelser - konsekvenser for senere konkurranser**

Brudd på Leverandørens plikter i denne kontrakten vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser, i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

## **6 Oppdragsgivers plikter**

### **6.1 Almennelike krav til medvirkning**

Oppdragsgiver skal medvirke til Leverandørens gjennomføring av kontrakten. Medvirkningen skal skje i overensstemmelse med det som er avtalt og for øvrig slik lojal opptreden tilsier, herunder skal Oppdragsgiver bidra med eventuelt grunnlagsmateriale som er i hans besittelse, og fatte de beslutninger som er nødvendige for gjennomføringen av kontrakten.

Medvirkningen skal være tilpasset den avtalte fremdriften for kontrakten.

### **6.2 Opplysningsplikt**

Oppdragsgiver skal opplyse Leverandøren om forhold som han forstår eller bør forstå er av betydning for gjennomføringen av kontrakten.

### **6.3 Engasjement og utskifting av Oppdragsgivers sideleverandører**

Oppdragsgiver har rett til å engasjere og skifte ut Oppdragsgivers sideleverandører.

Ved engasjement og utskifting av Oppdragsgivers sideleverandører skal Leverandøren varsles.

### **6.4 Identifikasjon**

Oppdragsgiver svarer for sine ansatte og andre medhjelpere som han benytter for å gjennomføre sine oppgaver etter kontrakten.

## **7 Oppdragets fremdrift**

### **7.1 Fremdriftsplan**

Leverandøren skal utføre de enkelte oppdrag i samsvar med de tidsfrister som er avtalt i kontrakten.

Dersom Oppdragsgiver anmoder om det, skal Leverandøren utarbeide en fremdriftsplan for sine arbeider. Planen skal vise hvordan de avtalte tidsfristene skal overholdes, og skal fortløpende justeres for eventuelle fristforlengelser eller forseringer. Med mindre annet er uttrykkelig avtalt skal tidsfrister angitt i Leverandørens fremdriftsplan anses som avtalte.

Er frister ikke oppgitt i kontrakten, skal Leverandøren påbegynne utførelsen av det enkelte oppdrag uten ugrunnet opphold etter at kontrakt er inngått, og gjennomføre oppdraget med rimelig fremdrift og uten unødvendige avbrudd.

Leverandøren skal uten ugrunnet opphold varsle Oppdragsgiver dersom frister eller rimelig fremdrift ikke kan holdes.

## **7.2 Ferdigstillelse**

Dersom ikke annet er avtalt, skal Leverandøren innen rimelig tid varsle Oppdragsgiver skriftlig ved ferdigstillelse av det enkelte oppdrag. Oppdragsgiver skal innen rimelig tid gi melding om det skal gjennomføres en sluttbefaring. Oppdragsgiver kan be om at bildedokumentasjon vedlegges varsel om ferdigstillelse.

## **7.3 Forsinkelse**

Det foreligger forsinkelse dersom et oppdrag ikke er utført innen avtalte frister, jfr. punkt 7, med de justeringer som følger av punkt 8.

# **8 Endringer**

## **8.1 Endringsordre**

Oppdragsgiver kan pålegge Leverandøren endringer.

Endring kan være arbeid i tillegg til eller i stedet for det som er avtalt, endring av arbeidsomfanget eller i avtalte frister. Endringen må ligge innenfor Leverandørens fagområde, stå i sammenheng med det kontrakten omfatter, og ikke være urimelig tyngende for ham å utføre.

Pålegg om endring skal være skriftlig. Det skal fremgå av pålegget at det er en endring og hva endringen går ut på.

For regningsarbeid gjelder ikke reglene om endringsordre, men reglene i punkt 10.8.

## **8.2 Irregulær endringsordre**

Dersom Leverandøren pålegges oppgaver uten at det skjer ved endringsordre etter punkt 8.1, må Leverandøren gjennomføre pålegget dersom det er innenfor det avtalte i henhold til kontrakt.

Dersom Leverandøren finner at pålegget ligger utenfor det avtalte i henhold til kontrakt, skal han varsle Oppdragsgiver og samtidig beskrive hvorfor.

Leverandøren skal innen rimelig tid varsle Oppdragsgiver dersom han vil påberope seg dette som en endring. Gjør han ikke det, taper han retten til å påberope seg at pålegget innebærer en endring. Dette gjelder ikke dersom Oppdragsgiver måtte forstå at det forelå en endring.

Når Oppdragsgiver mottar varsel etter denne bestemmelsen, skal han innen rimelig tid enten utstede endringsordre eller avslå Leverandørens krav.

Leverandøren plikter å utføre pålegg som ikke kan utsettes uten fare for vesentlig skade for Oppdragsgiver.

## **8.3 Justering av pris**

Oppdragsgiver skal godkjenne eventuelle endringer i pris før endringsarbeidet påbegynnes. Dersom ikke annet er avtalt vedrørende regulering av pris ved endringer, skal prisen reguleres på følgende måte:

### **a) Endring av oppdragets omfang**

Ved endring av det enkelte oppdragets omfang skal det gis et forholdsmessig

tillegg til eller fradrag i det avtalte honoraret i kontrakten. Dersom Leverandørens pris fastsettes etter avtalte timepriser eller andre enhetspriser, skal disse legges til grunn.

b) **Endring av avtalte frister**

Ved endring av avtalte frister har Leverandøren krav på å få dekket eventuelle økte merkostnader endringene medfører.

## **9 Fristforlengelse og forsering**

### **9.1 Fristforlengelse**

#### **9.1.1 Oppdragsgivers forhold**

Leverandøren har rett til fristforlengelse dersom han blir forsinket som følge av forhold Oppdragsgiver har risikoen for, blant annet endringer og manglende medvirkning.

#### **9.1.2 Forhold utenfor Leverandørens kontroll**

Leverandøren har rett til fristforlengelse dersom han skriftlig godtgjør at fremdriften hindres av forhold utenfor hans kontroll, blant annet overenskomstbestemmelser, streik, lockout eller offentlige forbud eller påbud som ikke omfattes av punkt 4.88.

Leverandøren har likevel ikke rett til fristforlengelse i den grad han burde ha tatt hindringen i betraktning på kontraktstidspunktet, eller ha unngått eller overvunnet følgene av den.

Skyldes fremdriftsproblemene en underleverandør/medhjelper hos Leverandøren, har Leverandøren bare rett til fristforlengelse dersom også underleverandør/medhjelper ville hatt rett til det etter 9.1.1. og 9.1.2 første ledd.

#### **9.1.3 Fristforlengelsens omfang**

Fristforlengelsens varighet skal tilsvare den tid forsinkelsen har vedvart.

Leverandøren skal likevel søke å forebygge og begrense skadevirkningene, samt den tid forsinkelsen har vedvart, på grunn av de fristforlengende forhold.

#### **9.1.4 Justering av pris**

Leverandøren har rett til justering av sitt honorar etter punkt 8.3 som følge av fremdriftshindringer som nevnt under punkt 9.1.1, men ikke punkt 9.1.2.

#### **9.1.5 Varsling**

Dersom Leverandøren krever fristforlengelse og/eller justering av honorar, skal han varsle Oppdragsgiver uten ugrunnet opphold. I varselet skal det gis en begrunnelse for kravet, og det skal fremgå av dette om Leverandøren krever fristforlengelse og/eller justering av honorar. Leverandøren skal innen rimelig tid etter at varselet ble gitt spesifisere sitt krav.

Ved unnlatt eller for sen varsling, har Leverandøren ikke krav på fristforlengelse og/eller justering av honorar.

Oppdragsgiver skal innen rimelig tid vurdere Leverandørens begrunnede krav til fristforlengelsen, for så å ta stilling til kravet umiddelbart. I motsatt fall taper Oppdragsgiver

retten til å påberope seg at forholdet ikke gir grunnlag for Leverandørens krav. Dette gjelder ikke dersom Leverandøren må forstå at kravet om fristforlengelse er grunnløst.

## **9.2 Oppdragsgivers rett til å pålegge forsering**

Leverandøren skal i rimelig utstrekning forsere sine arbeidere etter pålegg fra Oppdragsgiver. Dersom Leverandøren mener han ikke kan forsere det enkelte oppdrag i overensstemmelse med de nye fristene, skal han uten ugrunnet opphold varsle Oppdragsgiver.

Reglene for varsling i punkt 9.1.5 gjelder tilsvarende ved forsering.

Oppdragsgiver skal betale honorar etter punkt 9.1.4 for forseringen med mindre den foretas for å innhente forsinkelse som Leverandøren svarer for.

## **9.3 Leverandørens rett til å forsere**

Avslår Oppdragsgiver et berettiget krav på fristforlengelse etter punktene 9.1.1 eller 9.1.2, har Leverandøren rett til å forsere arbeidet for Oppdragsgivers regning med mindre forseringsutgiftene blir uforholdsmessig store.

Før enhver forsering påbegynnes, skal Oppdragsgiver varsles skriftlig, med angivelse av hva forseringen antas å koste.

## **9.4 Oppdragsgivers rett til fristforlengelse**

Oppdragsgiver har rett til fristforlengelse dersom han godtgjør at leveringen av hans ytelser hindres av slike forhold utenfor hans kontroll som er nevnt under punkt 9.1.2.

# **10 Pris og betaling**

## **10.1 Pris**

Dersom annet ikke er avtalt i kontraktsdokumentet skal det enkelte oppdrag honoreres etter medgått tid eks mva.

## **10.2 Regulering av prisen**

Prisen er ikke gjenstand for regulering med mindre annet er avtalt.

## **10.3 Utgifter og reiser**

Prisen inkluderer Leverandørens nødvendige utgifter, herunder parkering, bompasseringer og verktøy o.l. i forbindelse med kontrakten. Tilsvarende gjelder Leverandørens utgifter til deltakelse på møter og befaringer som er nødvendige for å gjennomføre kontrakten, med mindre annet er avtalt.

Leverandørens utgifter og reisetid for reiser er inkludert i prisen med mindre annet er avtalt.

Dersom utgifter i forbindelse med reiser som er pålagt eller forhåndsavtalt med

Oppdragsgiver skal dekkes av Oppdragsgiver, skal statens reiseregulativ legges til grunn.

Reisetid for pålagte eller forhåndsavtalte reiser godtgjøres etter avtalt timesats, begrenset til 8 timer pr. døgn.

## **10.4 Fakturering**

Leverandørens fakturaer skal spesifiseres og dokumenteres slik at de kan kontrolleres av Oppdragsgiver. Dersom det enkelte oppdrag honoreres etter medgått tid, skal timelister vedlegges fakturaen. Alle fakturaer skal være påført bestillings-/rekvisisjonsnummer,

eventuelt andre referanser som Oppdragsgiver krever, og klart angi hva beløpet gjelder. Utlegg og honorar for endringer skal angis særskilt. Oppdragsgiver kan kreve nødvendig dokumentasjon for kontroll av oppgavene.

### **10.5 Krav til faktura**

#### **Utdypende krav til faktura**

For arbeider som utføres etter medgått tid eller etter fastpris, skal faktura fra leverandøren inneholde egne varelinjer for hovedleverandør og underleverandør(er). Hovedleverandør må benytte et varenummersystem hvor det klart fremgår hvem som er hovedleverandør og underleverandør(er).

Nødvendig fakturagrunnlag slik som timelister, målinger mv. skal medfølge og være attestert iht. avtalt prosedyre.

Dersom leverandør ikke leverer faktura i tråd med denne bestemmelsen anses ikke tilsendt faktura som mottatt hos Oppdragsgiver. Avtalt betalingsfrist gjelder først når Oppdragsgiver har mottatt faktura i henhold til denne bestemmelsen. Ved uenighet om kravets berettigelse og /eller ved helt eller delvis frafall av krav, skal leverandør sende kreditnota for hele fakturabeløpet, samtidig som det utstedes to nye fakturaer for hhv. omtvistet og uomtvistet krav.

### **10.6 Elektronisk faktura**

Leverandøren plikter å sende elektroniske fakturaer i Elektronisk handelsformat (EHF) fra dato for kontraktsinngåelse. Leverandøren må inngå en egen avtale med et aksesspunkt.

Dersom Leverandøren ikke oppfyller kravet til e-faktura påløper et gebyr pålydende kroner 100,- per faktura Oppdragsgiver mottar på papir. Det skal utstedes månedlig kreditnota pålydende kroner 100,- for hver faktura Oppdragsgiver mottar på papir.

### **10.7 Betaling ved fastpris**

Dersom ikke annet er avtalt, forfaller ikke krav på betaling før det enkelte oppdraget er ferdigstilt.

Er det avtalt avdragsvis betaling kan Leverandøren kreve betaling etter hvert som arbeidet utføres. Avdrag kan kreves på grunnlag av det som er utført i løpet av en kalendermåned. Betaling skjer på grunnlag av de spesifiserte oppgavene som sendes etter punkt 10.4. Betaling av avdrag innebærer ingen godkjennelse av arbeidet som danner grunnlaget for vedkommende faktura.

### **10.8 Betaling etter medgått tid (regningsarbeid)**

Regningsarbeid skal utføres rasjonelt og forsvarlig.

Timepris for regningsarbeid skal fastsettes i kontrakten. Er timepris ikke avtalt, skal gjengs pris for denne type tjeneste legges til grunn.

Leverandøren skal på forespørsel fra Oppdragsgiver gi et skriftlig estimat over honorar, utlegg og utgifter. Han skal uten ugrunnet opphold varsle Oppdragsgiver hvis det er grunn til å anta at estimatet vil bli vesentlig overskredet. Oppdragsgiver skal uten ugrunnet opphold ta stilling til varselet. Overskridelser som ikke er varslet til Oppdragsgiver, gir ikke grunnlag for krav for økt honorar.

Dersom ikke annet er avtalt, kan Leverandøren kreve fortløpende betaling for det regningsarbeidet som er utført i løpet av en kalendermåned. Betaling skjer på grunnlag av de spesifiserte fakturaoppgavene som sendes etter punkt 10.4.

Dersom Oppdragsgiver mener at de spesifiserte fakturaoppgavene ikke stemmer med det som faktisk er utført, må han sende skriftlig varsel til Leverandøren innen 30 dager etter at han mottok dem. Varsler ikke Oppdragsgiver innen fristen, legges fakturaoppgavene til grunn for oppgjøret. Dette gjelder ikke dersom oppgavene er uriktige som følge av grov uaktsomhet hos Leverandøren, eller dersom Oppdragsgiver ikke forstod eller burde forstå at de spesifiserte fakturaoppgavene ikke stemmer med det som faktisk er utført.

Oppdragsgiver er ikke avskåret fra senere å påberope seg at de totale kostnadene ved regningsarbeidet er blitt unødvendig høye på grunn av urasjonell drift eller annet uforsvarlig forhold.

Utgifter Leverandøren har hatt kan bare kreves refundert dersom det er avtalt i kontrakten.

### **10.9 Betalingsfrist**

Oppdragsgiver skal betale innen 30 dager etter mottatt faktura. Betaling innebærer ingen godkjenning av arbeidet.

### **10.10 Oppdragsgivers tilbakeholdsrett**

Oppdragsgiver kan holde tilbake så mye av betalingen at han har tilstrekkelig sikkerhet til dekning av et spesifisert og begrunnet krav.

Er et erstatningskrav omtvistet, kan tilbakeholdsrett eller motregning ikke finne sted dersom Leverandøren stiller betryggende sikkerhet i form av en selvskyldnerkausjon fra bank eller annen finansinstitusjon. Som betryggende sikkerhet regnes også erklæring fra forsikringsselskap om at den påståtte skade er dekket av forsikringen.

For øvrig plikter Oppdragsgiver å betale uomtvistede krav innen de avtalte tidsfrister.

### **10.11 Slutfaktura og sluttoppgjør**

Leverandøren skal sende slutfaktura innen rimelig tid og senest 3 måneder etter at det enkelte oppdrag er avsluttet. Slutfakturaen skal omfatte alle Leverandørens krav. Krav som ikke er medtatt i sluttoppgjøret kan ikke fremsettes senere. Leverandøren kan likevel ta spesifisert forbehold om senere endring av sluttsummen dersom grunnlaget for beregningen av kravet ikke har foreligget i tide.

Oppdragsgiver skal betale innen 30 dager etter mottatt faktura.

### **10.12 Betalingsmislighold**

Ved forsinket betaling kan Leverandøren kreve forsinkelsesrente i henhold til lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling.

## **11 Avbestilling**

Oppdragsgiver kan avbestille hele eller deler av det enkelte oppdrag. Avbestillingen skal skje skriftlig og innen rimelig tid etter at beslutning om dette er tatt. Leverandøren har krav på betaling for den delen av oppdraget som er utført og for dokumenterte faktiske kostnader som følge av avbestillingen. Erstatning for tapt fortjeneste betales ikke.

Leverandøren plikter å begrense sitt tap som følge av avbestillingen.

## **12 Mislighold**

### **12.1 Mangel**

Det foreligger mangel dersom kontraktarbeidet ved ferdigstillelse avviker fra det som er avtalt, og dette skyldes forhold Leverandøren svarer for.

Som mangel regnes også skade på kontraktarbeidet som oppstår etter ferdigstillelse, og som er en nærliggende og påregnelig følge av den opprinnelige mangelen.

### **12.2 Retting**

Oppdragsgiver kan kreve at Leverandøren retter mangler for Leverandørens regning og risiko, dersom dette kan skje uten å forvolde Leverandøren urimelig kostnad og ulempe.

Leverandøren kan kreve å foreta retting når Oppdragsgiver ikke har særlig grunn til å motsette seg dette.

Rettingen skal foretas innen en rimelig frist fastsatt av Oppdragsgiver. Dersom retting ikke er foretatt innen fristen, kan Oppdragsgiver kreve at Leverandøren betaler de nødvendige kostnader til retting utført av en annen leverandør.

### **12.3 Prisavslag**

Består mangelen i at en del av oppdraget ikke er utført, og denne ikke blir rettet i henhold til punkt 12.2, kan Oppdragsgiver kreve et forholdsmessig prisavslag.

I stedet for prisavslag kan Oppdragsgiver heve avtalen i henhold til punkt 133 dersom formålet med tjenesten blir vesentlig forfeilet som følge av mangelen.

### **12.4 Erstatning**

Oppdragsgiver kan kreve erstatning for direkte tap som følge av mangelen. Dersom Leverandøren, eller noen han svarer for har utvist grov uaktsomhet eller forsett, kan Oppdragsgiver kreve erstatning også for indirekte tap.

Erstatningen er begrenset til et beløp som tilsvarer total kontraktssum eller estimert totalt honorar, eksklusive merverdiavgift. Denne begrensingen gjelder ikke dersom Leverandøren eller noen Leverandøren svarer for har utvist grov uaktsomhet eller forsett.

Oppdragsgiver skal søke å forebygge og begrense skadevirkningene av Leverandørens feil.

Kan deler av feilen henføres til Oppdragsgivers forhold, eller har han ved uaktsomhet medvirket til det økonomiske tapet, reduseres Leverandørens ansvar forholdsmessig.

### **12.5 Oppdragsgivers reklamasjonsfrist**

Oppdragsgiver må innen rimelig tid påberope seg mangel som han blir kjent med under utførelsen av det enkelte oppdrag, eller ved ferdigstillelse i henhold til punkt 7.2. Gjør han ikke det, taper han retten til å påberope seg mangelen. Etter at det enkelte oppdrag er avsluttet, kan Oppdragsgiver bare påberope seg mangler som reklameres innen rimelig tid etter at han har oppdaget eller burde ha oppdaget den.

Med mindre annet er avtalt, kan reklamasjon ved arbeid på ting ikke fremsettes senere enn 2 år etter at det enkelte oppdrag er avsluttet. Dersom resultatet av tjenesten er ment å være vesentlig lenger enn 2 år, samt ved arbeid på fast eiendom, er reklamasjonsfristen 5 år.

Reklamasjonsfristene gjelder ikke dersom mangelen skyldes forsett eller grov uaktsomhet hos Leverandør eller noen han svarer for.

### **12.6 Dagmulkt og erstatning**

Det foreligger forsinkelse dersom Leverandøren er forsinket i henhold til punkt 7.3.

Ved forsinkelse begynner dagmulkt å løpe automatisk. Leverandøren skal betale dagmulkt etter de satser som er angitt i kontrakten. Dersom annet ikke er avtalt, er dagmulkten 1,5 % av total kontraktssum eller antatt totalt honorar for det enkelte oppdrag, eksklusive merverdiavgift, minimum kr. 1.000,- pr. hverdag.

Med hverdag menes alle dager unntatt helligdager og offentlige høytidsdager.

Dagmulkt slutter å løpe når det som skal utføres innen tidsfristen er utført. Leverandørens samlede dagmulktansvar er begrenset til 15 % av total kontraktssum eller antatt totalt honorar. Ansvarsbegrensningen gjelder ikke dersom forsinkelsen har sin årsak i forsett eller grov uaktsomhet hos Leverandøren eller noen Leverandøren svarer for.

Hvis bare en del av den avtalte ytelsen er forsinket, kan Leverandøren kreve en nedsettelse av dagmulkten som står i forhold til Oppdragsgivers mulighet til å nyttiggjøre seg den del av ytelsen som er levert.

Når forsinkelsen har vart så lenge at maksimal dagmulktbeløp er nådd, foreligger det vesentlig kontraktsbrudd.

Valg av dagmulkt skal ikke være til hinder for at Oppdragsgiver i tillegg krever erstatning for å få dekket tap som viser seg å bli større enn det som dekkes av dagmulkten. Betalt dagmulkt skal gå til fradrag i erstatningen i den utstrekning den gjelder samme forhold.

Erstatningen er begrenset til et beløp som tilsvarer total kontraktssum eller antatt totalt honorar, eksklusive merverdiavgift. Denne begrensningen gjelder ikke dersom Leverandøren eller noen Leverandøren svarer for har utvist grov uaktsomhet eller forsett.

Oppdragsgiver skal søke å forebygge og begrense skadevirkningene av Leverandørens forsinkelse.

### **12.7 Oppdragsgivers varslingsplikt**

Dersom Oppdragsgiver krever erstatning, skal han varsle Leverandøren innen rimelig tid etter at han ble klar over grunnlaget for å reise kravet. Gjør han ikke det, tapes kravet.

## **13 Heving**

En part har rett til å heve kontrakten dersom den annen part vesentlig misligholder sine kontraktsforpliktelser, eller det er klart at slikt mislighold vil inntre. Flere brudd på kontraktsforpliktelsene kan samlet sett utgjøre et vesentlig mislighold. Før heving skjer skal det gis skriftlig varsel og en rimelig frist til å rette forholdet, med mindre misligholdet er så graverende at dette ikke er hensiktsmessig for Oppdragsgiver.

Oppdragsgiver kan heve kontrakten dersom Leverandøren går konkurs eller blir insolvent.

Oppdragsgiver kan istedenfor prisavslag heve kontrakten dersom formålet med tjenesten blir vesentlig forfeilet som følge av mangelen. Leverandøren har i disse tilfeller ikke rett til betaling, men har rett til å få tilbakelevert materiale m.m. i den grad det er mulig uten ulempe av betydning eller kostnad for Oppdragsgiver. For det som ikke kan leveres tilbake, kan Leverandøren kreve rimelig vederlag inntil den verdi dette har for Oppdragsgiver.

Ved heving på grunn av annet mislighold enn nevnt i 3. ledd, har Leverandøren krav på honorar for den delen av kontrakten som er utført på hevingstidspunktet.

Den part som hever kan kreve erstatning for tap han påføres som følge av misligholdet. Betalt dagmulkt skal gå til fradrag i erstatningen i den utstrekning det gjelder samme forhold. Erstatningen er begrenset til et beløp som tilsvarer total kontraktssum eller antatt totalt honorar, eksklusive merverdiavgift. Denne begrensingen gjelder ikke dersom parten eller noen parten svarer for har utvist grov uaktsomhet eller forsett.

## **14 Tvister**

Enhver tvist mellom partene om kontraktsforholdet som ikke løses i minnelighet avgjøres ved ordinær rettergang. Ved løsning av tvister skal norsk rett legges til grunn.

Verneting er Oslo tingrett.